

SOSIAL MOBILITET UNDER ENDRING

Simen Markussen - Frischsenteret for
Samfunnsøkonomisk Forskning

«KLASSEBAKGRUNN»

MARKUSSEN S. OG RØED K., 2017.

Alle norskfødte av norskfødte foreldre fra 1952 til 1975

Rangert etter foreldrenes inntekt i 50 årene, innen eget fødselskull

Delt i 20 «klasser»

← Lavest inntekt | Høyest inntekt →

HVA MENER VI MED MOBILITET?

«Sammenhengen» mellom klassebakgrunn og hvor man selv havner

Barna måles som unge voksne: 28-40 år.

Internasjonalt: Høy mobilitet i Norge (dvs. svak sammenheng)

Her: Endret mobilitet over tid? Måler det samme på en konsistent måte over en lang periode.

MOBILITET I ENDRING?

Menn

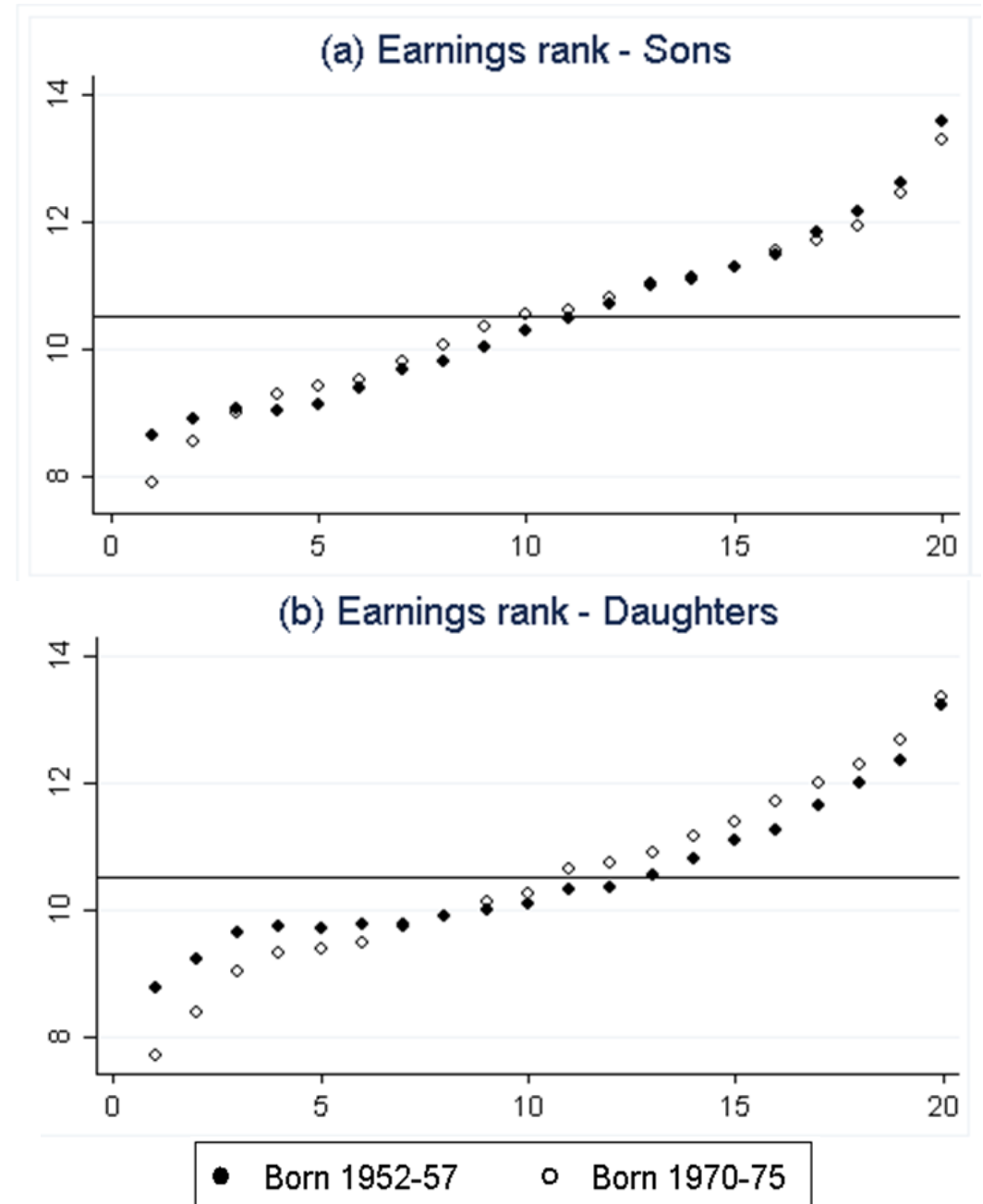
Betydelig fall for dem fra dem fra lav klassebakgrunn

Redusert rank men økt inntektsandel for dem fra høy klassebakgrunn => økt ulikhet

Kvinner

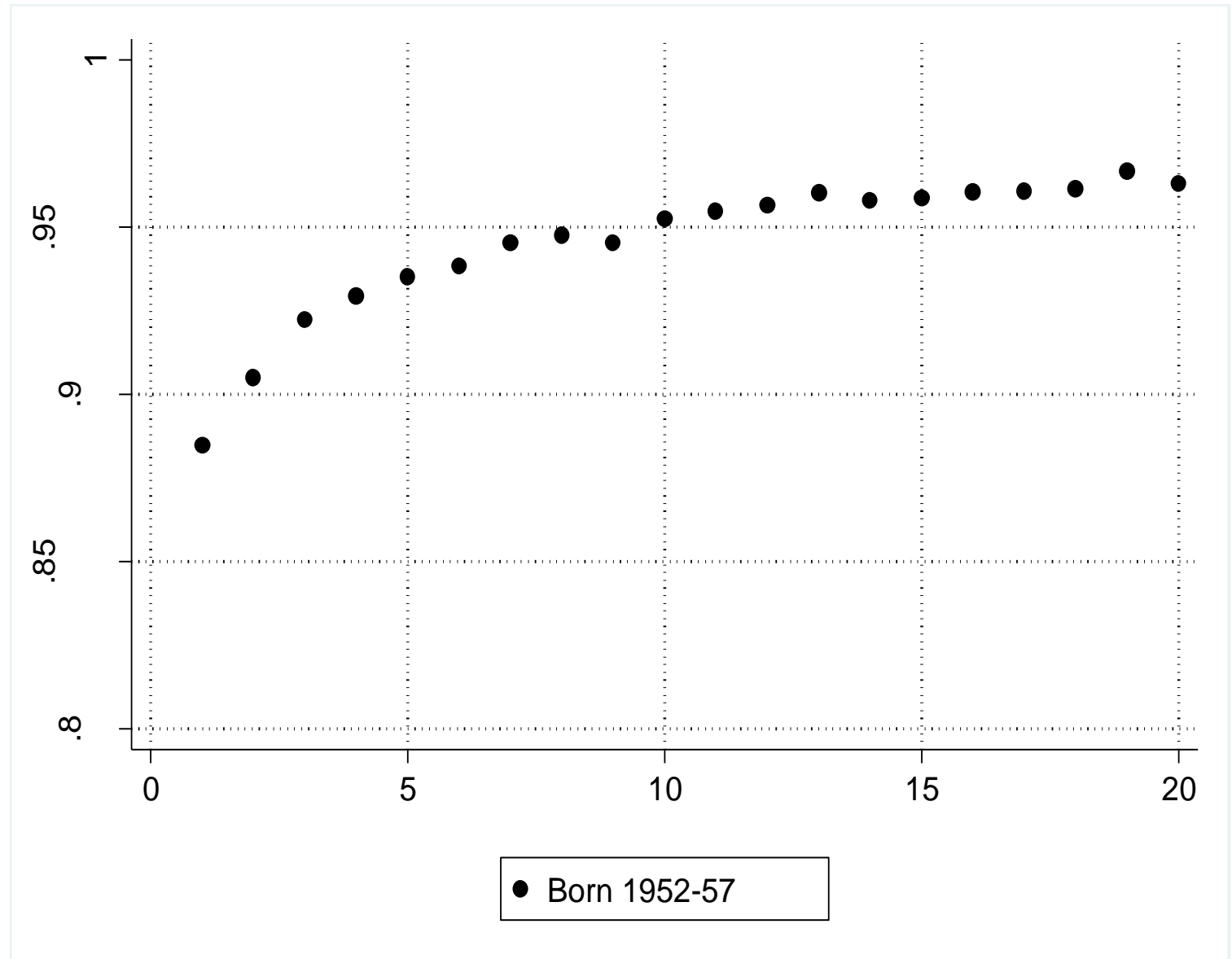
Kraftig redusert mobilitet – sammenheng med økt yrkesdeltakelse

Kvalitativt sett tilsvarende som for menn

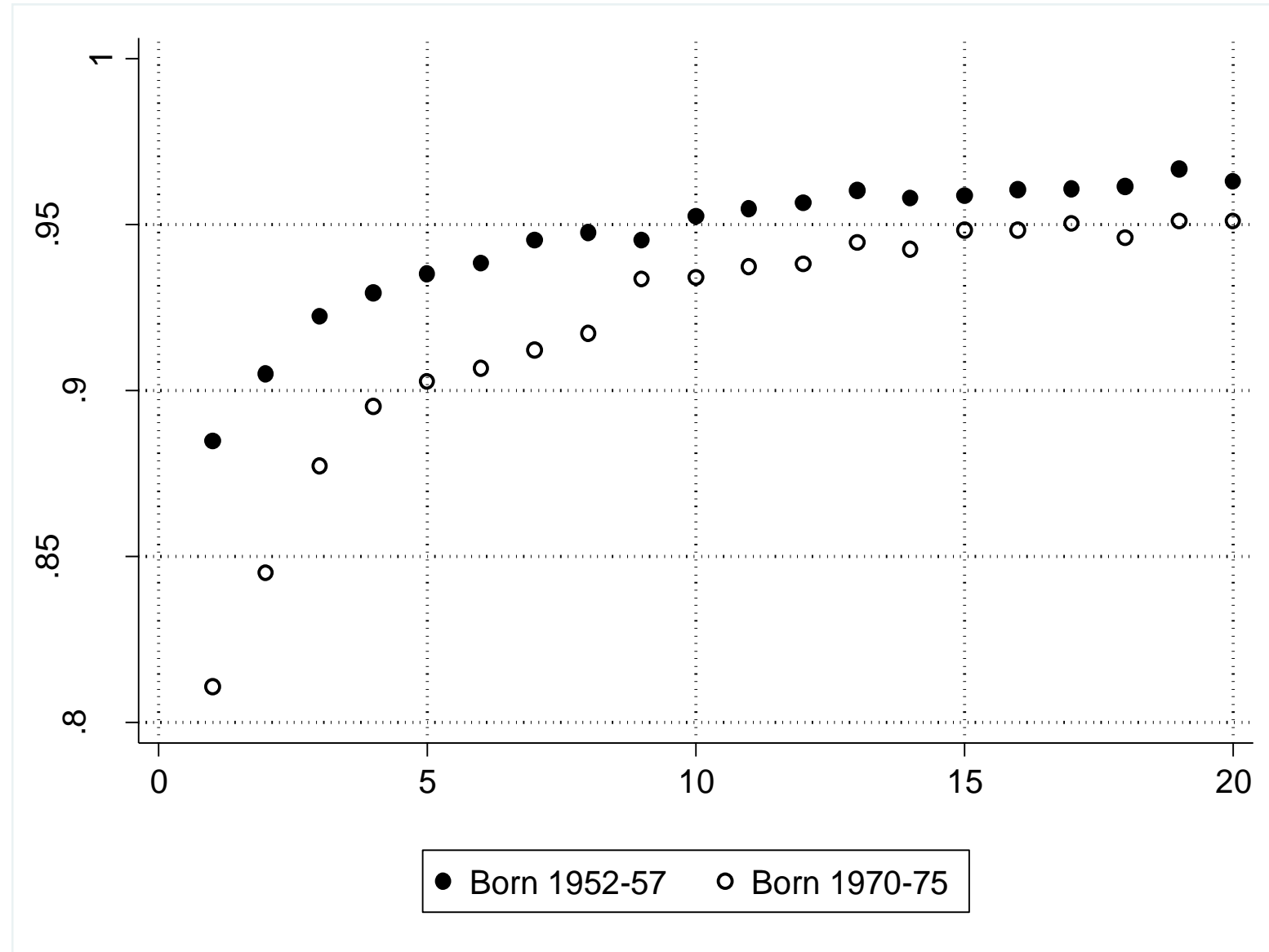
SYSSELSETTING ETTER KLASSEBAKGRUNN MENN 28-40

Sysselestatt om minst 2G i årlig inntekt
i gjennomsnitt fra 28-40 år.

SYSSELSETTING ETTER KLASSEBAKGRUNN MENN 28-40

Sysselestatt om minst 2G i årlig inntekt
i gjennomsnitt fra 28-40 år.

SYSSELSETTING

Betydelig brattere klassegradient for menn

Kvinner:

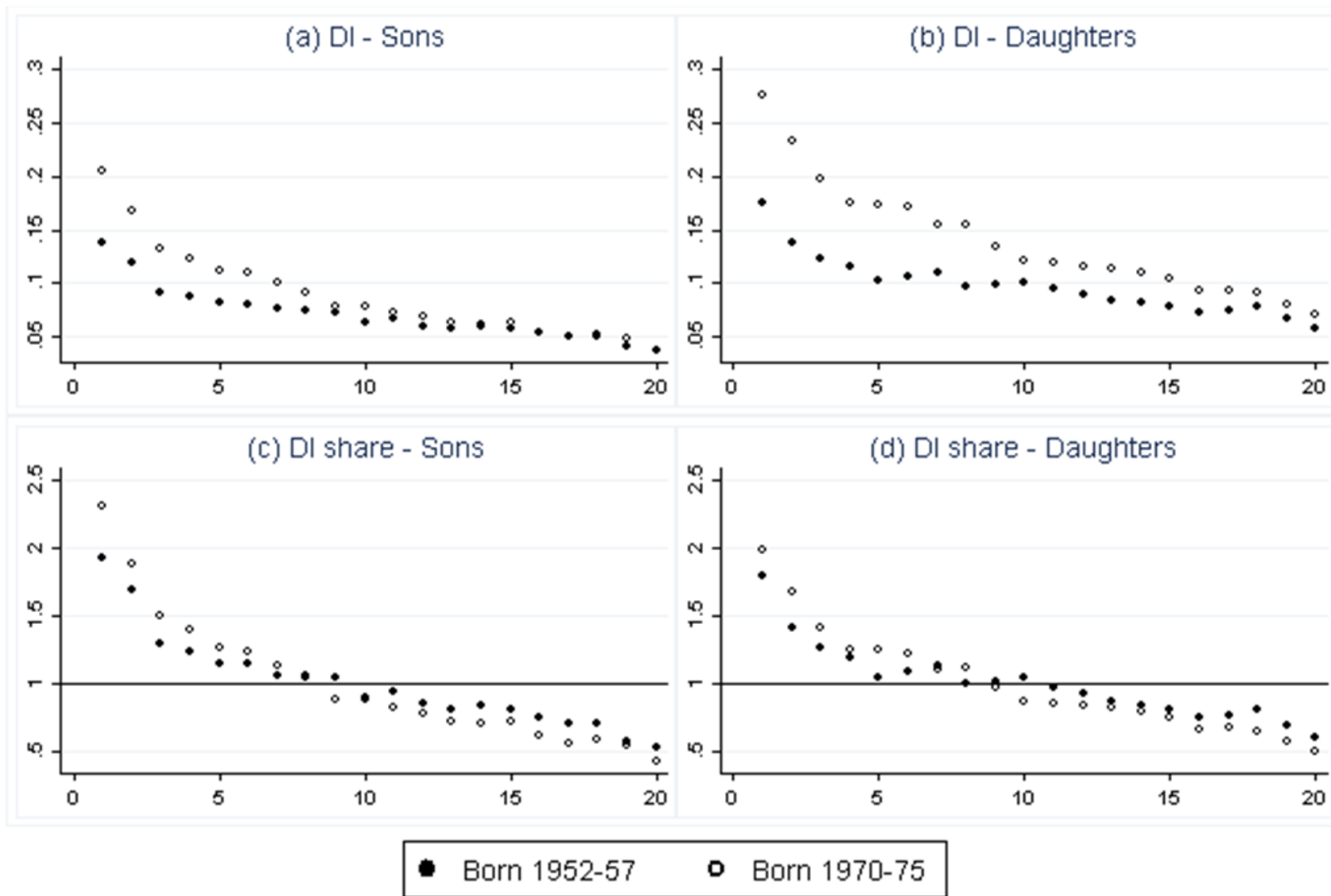
- Kraftig økt sysselsetting, spesielt i middelklassen
- Sterkere klassegradient enn blant menn

UFØRETRYGD

Mottak av AAP/Uføretrygd ved
alder 40.

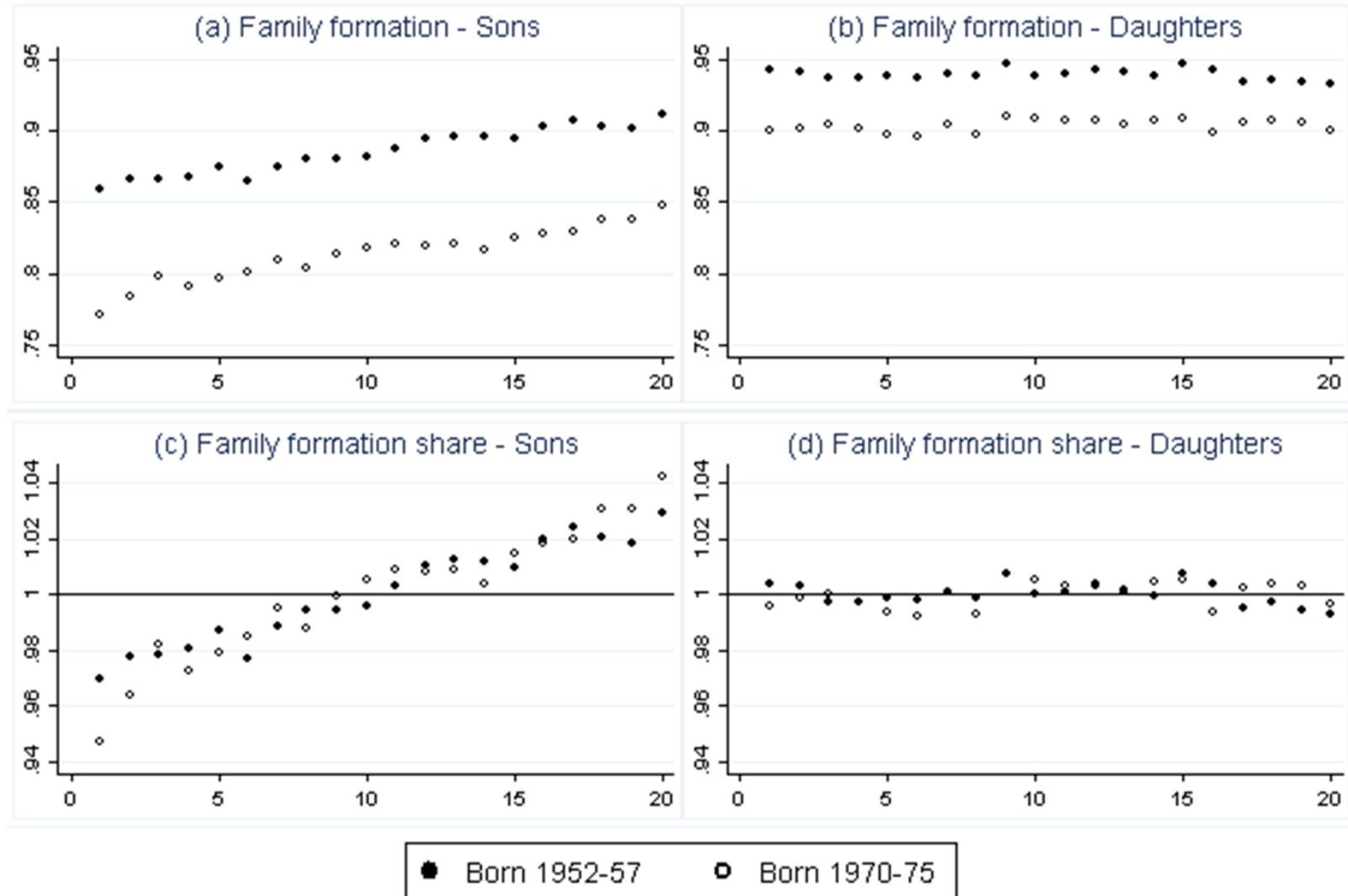
Betydelig økning i trygdebruk
Kraftig økt sosial gradient

FAMILIE- ETABLERING

Ekteskap eller barn innen alder 40

Også her brattere sosial gradient –
men kun for menn

HVORFOR ØKER «KLASSEGRADIENTENE»?

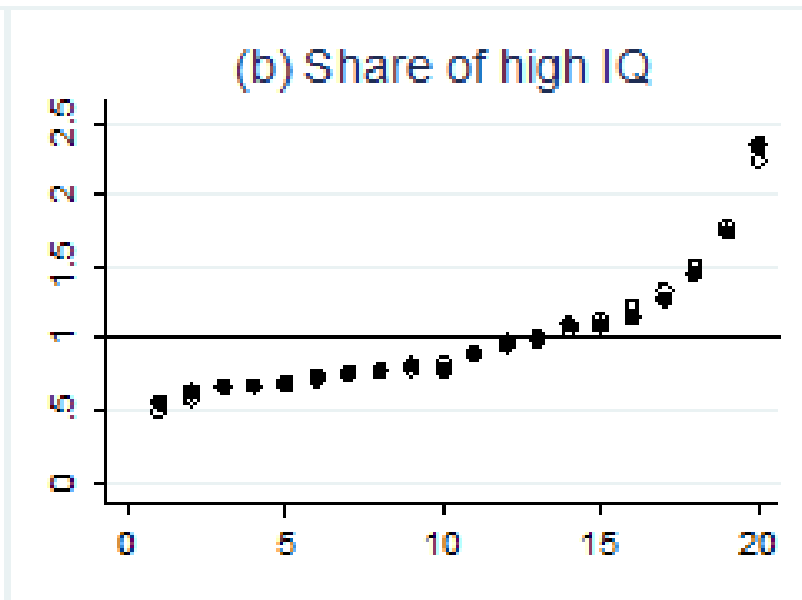
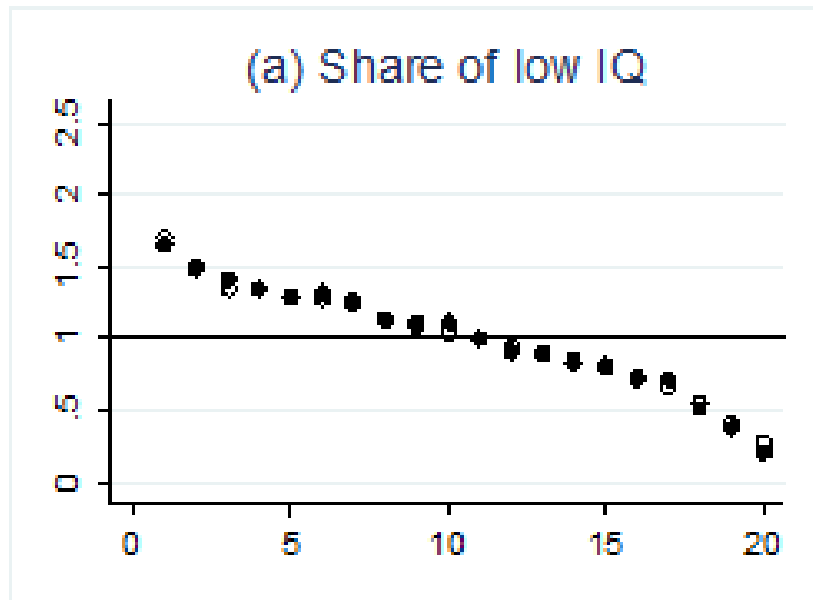
Brattere klassegradient i kognitive evner (utvikling mot meritokrati i foreldregenerasjonen)?

Høyere avkastning av kognitive evner?

Brattere klassegradient i utdanning?

Høyere avkastning av utdanning?

BRATTERE KLASSEGRADIENT I EVNER?

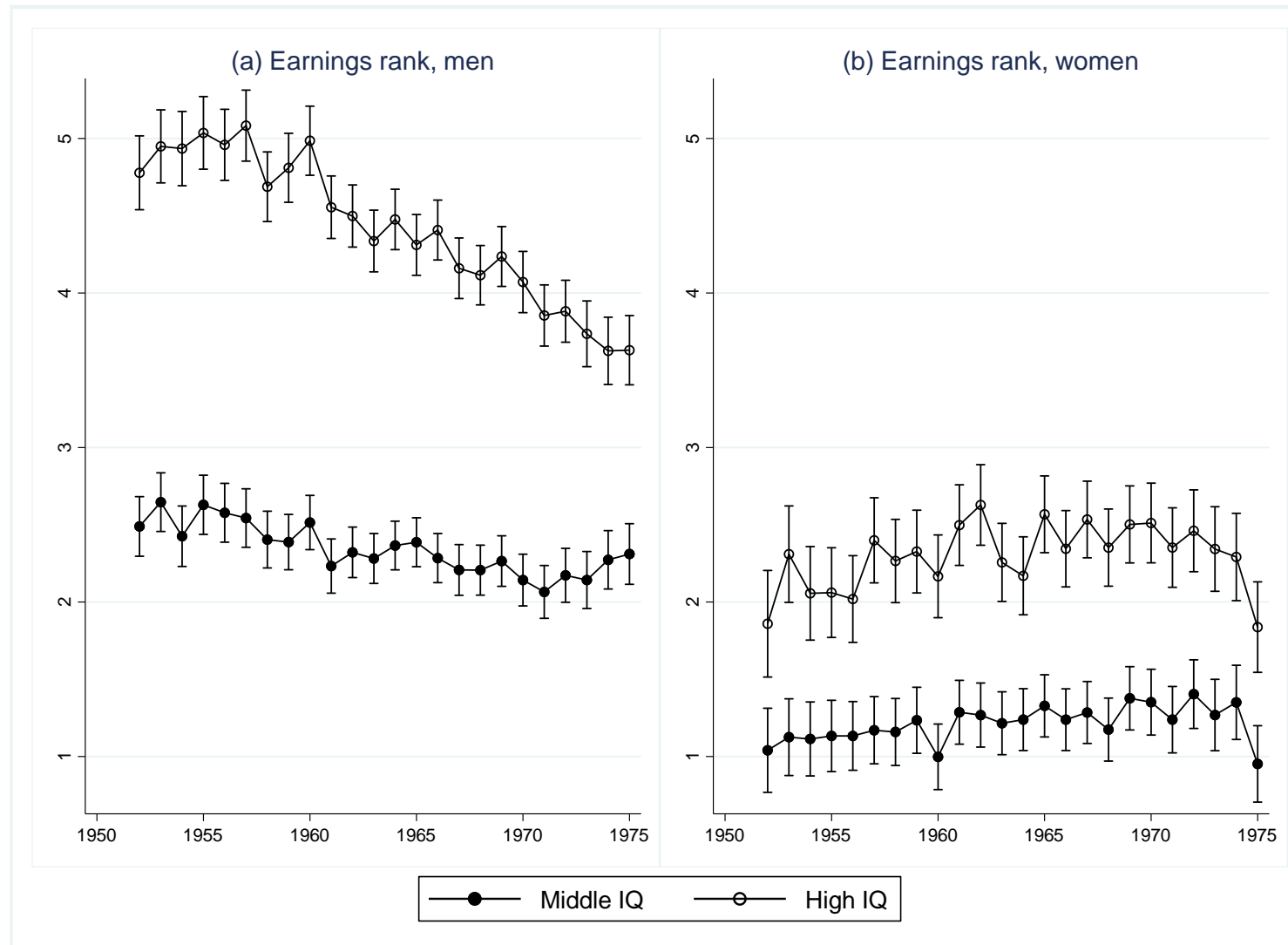
● 1952-57 ○ 1970-75

INNTEKT OG KOGNITIVE EVNER

Redusert avkastning av kognitive evner (høy IQ) over tid

I tråd med internasjonale funn (Deming, 2017; Edin et al., 2017)

- Ny teknologi kan lettere substituere for kognitive evner enn for sosiale ferdigheter

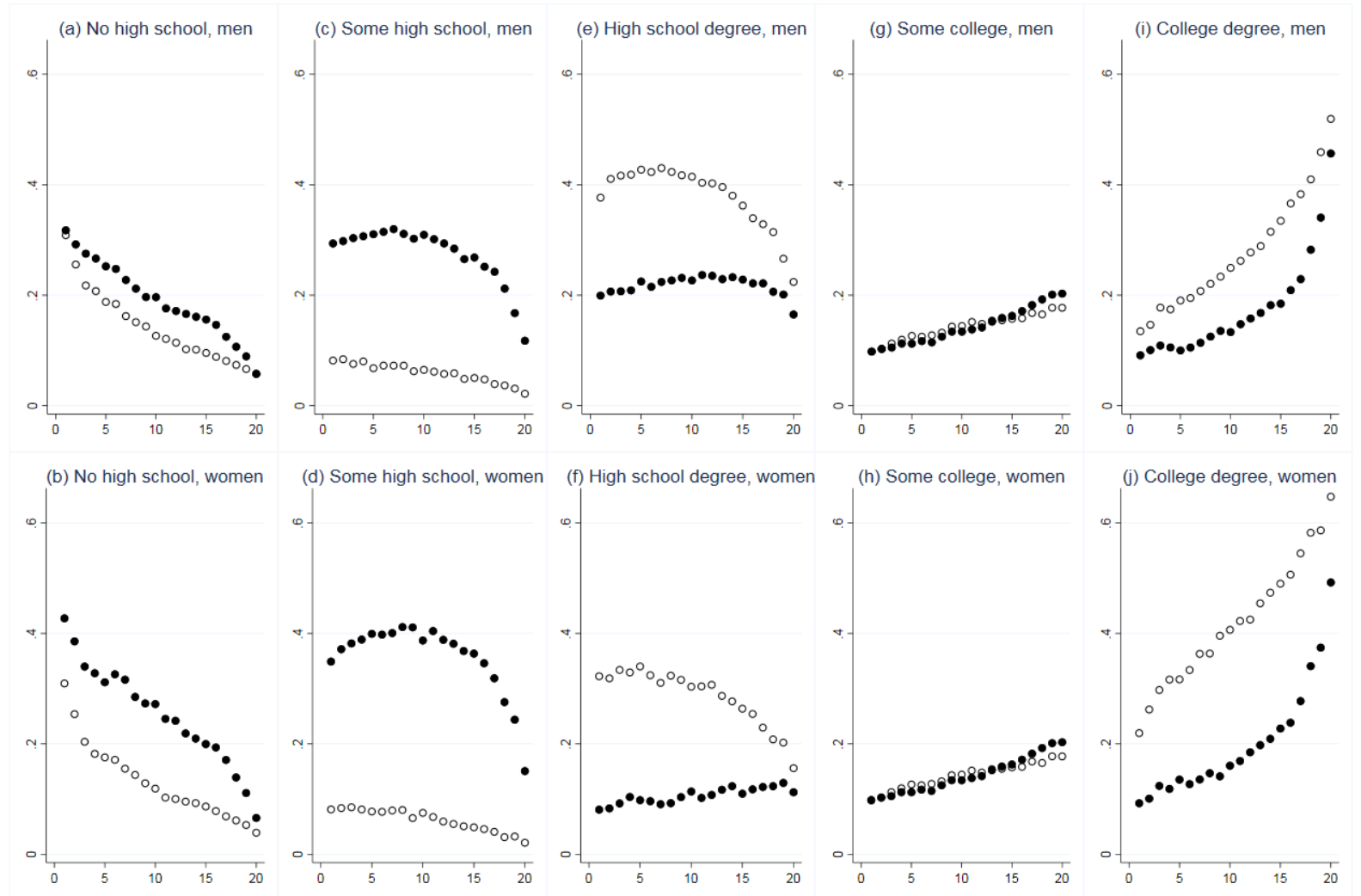
UTDANNINGSNIVÅ ETTER KLASSEBAKGRUNN

Omtrent uendret andel uten VGS.
blant menn fra laveste klasse.

Oppgradering av VGS.

Betydelig økt andel med høyere
utdanning.

Kvinner har økt sin utdanning langt
mer enn menn.

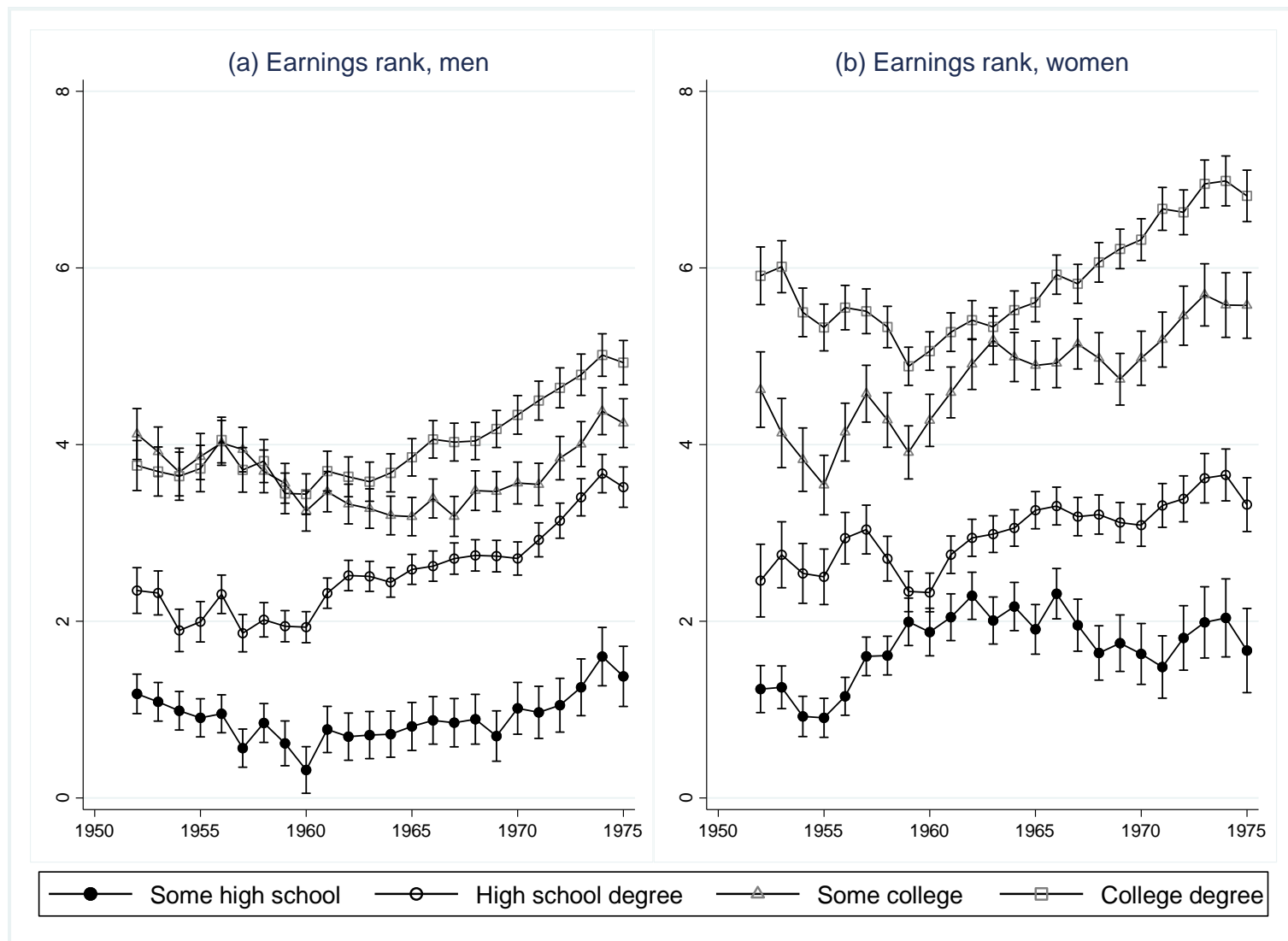

● 1952-57 ○ 1970-75

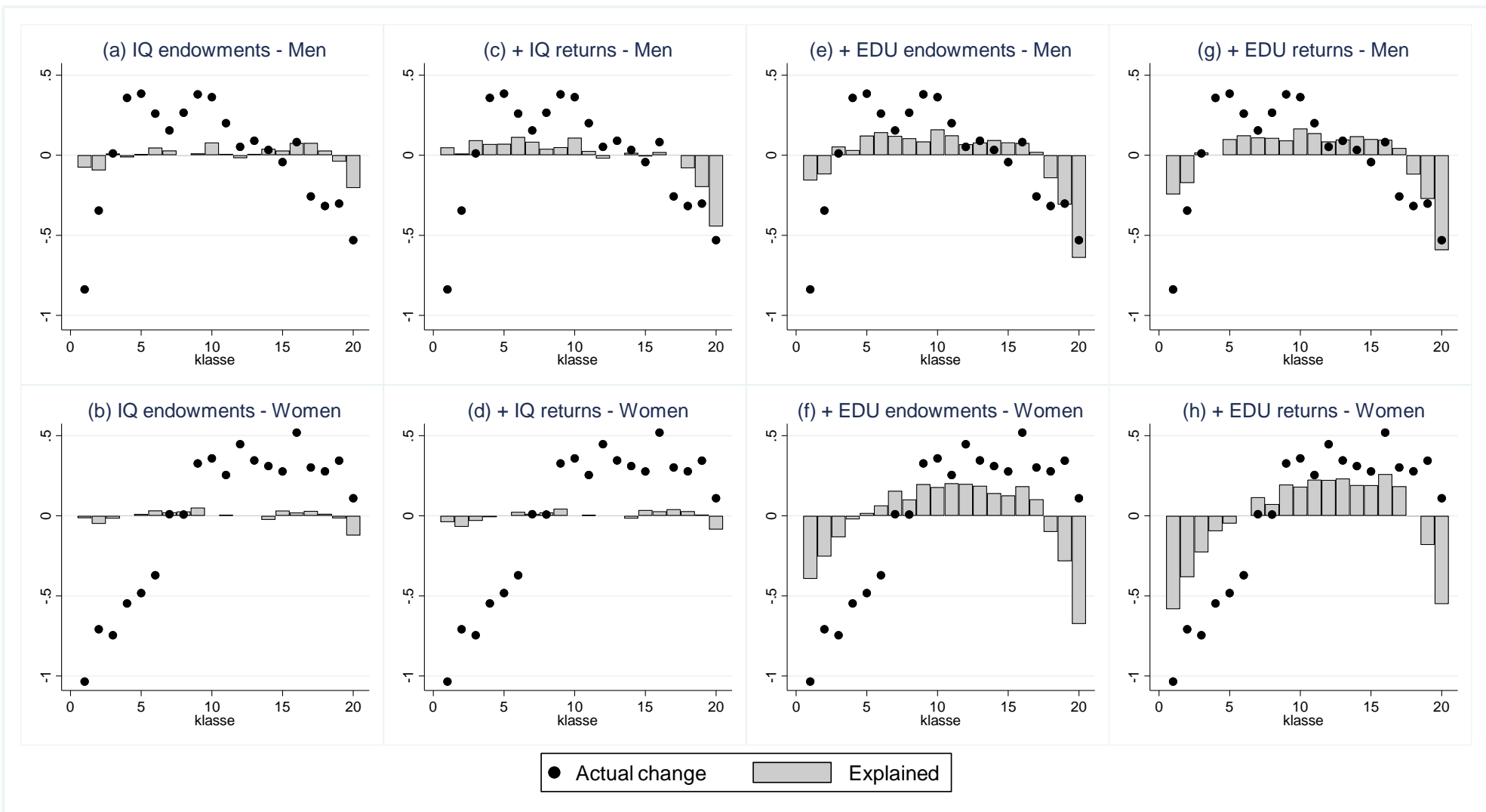
HØYERE AVKASTNING AV UTDANNING?

Betydelig økt avkastning, spesielt av VGS

Med andre ord: Det å ikke ha VGS er langt vanskeligere enn tidligere

HVOR MYE KAN IQ OG UTDANNING FORKLARE?

KONKLUSJONER

Relativt stabil rang-rang inntektsmobilitet for sønner

Viktig unntak for den laveste desilen

- Har sakket betydelig akterut
- Ikke bare i inntektsrang, men for mange ulike indikatorer for livskvalitet

Dramatisk fall i sysselsettingen for de laveste klassene

KONKLUSJONER (2)

De laveste klassene har ikke saket akterut i kognitive evner.

Og de med svake kognitive evner har ikke generelt sett saket akterut

- Personer med lav IQ har i gjennomsnitt forbedret sin inntektsrang

De laveste klassene har i mindre grad tatt del i utdanningsekspansjonen

- Viktigst: Omtrent uendret andel uten mer enn grunnskole

Samtidig som betydningen av utdanning har økt markert